

Секція 1
**Економіко-правові аспекти розвитку підприємств у
турбулентних умовах**

**ПОРЯДОК ПОДАННЯ ДОКУМЕНТІВ ДЛЯ ОТРИМАННЯ
ЛІЦЕНЗІЇ В УКРАЇНІ**

*Бичкова А.С.
Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна
Науковий керівник: Остапенко О.Г., к.ю.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Стаття 11 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» передбачає, що здобувач ліцензії подає до органу ліцензування заяву про отримання ліцензії за визначеною ліцензійними умовами формою. У цій заяві повинна міститися інформація про:

1) здобувача ліцензії: для юридичної особи – повне найменування, місцезнаходження, ідентифікаційний код; для фізичної особи – підприємця – прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), дані про місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків (не зазначається фізичною особою, яка через свої релігійні переконання відмовляється від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомила про це відповідний орган державної податкової служби і має відмітку у паспорті, – подається копія цієї відмітки) та згода на обробку персональних даних з метою забезпечення виконання вимог закону;

2) вид господарської діяльності (повністю або частково), зазначений у ст. 7 Закону, на провадження якого здобувач ліцензії має намір одержати ліцензію.

До заяви про отримання ліцензії додаються:

1) документи відповідно до ліцензійних вимог;

2) копія паспорта керівника здобувача ліцензії (або довіреної особи) із відміткою органу державної податкової служби про повідомлення про відмову через свої релігійні переконання від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків (подається тільки фізичними особами – підприємцями, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби);

3) опис документів, що подаються для одержання ліцензії, у двох екземплярах.

Перелік підтвердних документів встановлюється ліцензійними умовами і є виключним. При цьому посадовим особам органів ліцензування забороняється вимагати від здобувача ліцензії (суб'єкта господарювання):

1) подання оригіналів документів (крім документів, що складаються безпосередньо здобувачем ліцензії);

2) зазначення здобувачами ліцензії у документах, що подаються для одержання ліцензії, інформації або подання документів, не передбачених законом;

3) документи, що підтверджують або спростовують інформацію про нього, які видаються іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування або їх посадовими особами (виписки, витяги, довідки, листи).

Документи, подання яких для одержання ліцензії передбачено Законом та прийняті органом ліцензування до розгляду для видачі ліцензії, поверненню здобувачеві ліцензії не підлягають.

У разі подання електронних документів у випадках, передбачених Законом, усі документи, крім документів, що засвідчують повноваження уповноваженої особи, можуть засвідчуватися електронним цифровим підписом заявника відповідно до законодавства. Електронний документ вважається одержаним органом ліцензування з часу надходження заявникові повідомлення в електронній формі про одержання такого електронного документа органом ліцензування. Орган ліцензування автоматично після отримання від заявника електронного документа надсилає йому електронний документ з підтвердженням факту одержання електронного документа.

Згідно зі ст. 10 Закону перераховані документи можуть бути подані до органу ліцензування за вибором здобувача ліцензії:

1) нарочно відповідно до п. 3 ч. 2 ст. 6 та у порядку, встановленому ст. 9 Закону України «Про адміністративні послуги»;

2) поштовим відправленням з описом вкладення;

3) в електронному вигляді за допомогою порталу електронних сервісів юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань.

У разі оформлення документів на паперовому носії вони складаються за допомогою друкувальних засобів або оформлюються рукописним способом. Подання документів в електронному вигляді до органу ліцензування здійснюються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Електронні документи оформлюються згідно з вимогами законів у сфері електронних документів. Документи, що складаються здобувачем ліцензії відповідно до цілей закону про ліцензування, повинні бути викладені державною мовою та підписані здобувачем ліцензії або іншою уповноваженою на це особою. Заява про отримання ліцензії та підтвердні документи приймаються за описом. При надходженні до органу ліцензування заяви про отримання ліцензії разом з підтвердними документами на паперових носіях на двох екземплярах опису документів уповноваженою посадовою особою органу ліцензування робиться відмітка про дату прийняття документів і засвідчується своїм підписом із зазначенням прізвища, ініціалів, посади.

Один екземпляр опису уповноваженою посадовою особою органу ліцензування видається здобувачу ліцензії (а у разі подання здобувачем ліцензії документів до органу ліцензування нарочно – видається йому нарочно одразу після заповнення), а другий екземпляр опису залишається в органі ліцензування.

Письмові заяви (повідомлення), подані у спосіб, передбачений частиною восьмою цієї статті, до закінчення останнього дня строку, вважаються такими, що подані своєчасно. Орган ліцензування протягом трьох робочих днів з дня одержання заяви про отримання ліцензії встановлює наявність або відсутність підстав для залишення її без розгляду і в разі їх наявності приймає відповідне рішення.

ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ КРИЗОВИХ ЯВИЩ У ДОРОЖНЬОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Болотова А.А.

*Науковий керівник: Лисенко А.О., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

В сучасному етапі розвитку економіки України більшість підприємств знаходиться в кризовому становищі. Слід враховувати, що кожна криза по-своєму унікальна, тому необхідно виділяти особливості конкретної кризи, розуміти причини, які зумовили її виникнення, а також розробляти антикризові програми для подолання конкретної кризи, з якою зіткнулося підприємство.

У сучасній літературі ще не встановилося загальновизначеного уявлення про кризи в розвитку соціально-економічної системи. У зв'язку з цим є актуальним дослідження проблеми кризових явищ та причин їх виникнення.

На основі проаналізованих публікацій можна зробити висновок, що запропоновані визначення поняття кризи є загальними і не повністю розкривають суті кризових явищ в підприємствах дорожнього господарства.

Причини криз, що виникають на підприємстві, можуть бути різними, вони поділяються на об'єктивні і суб'єктивні, на природні і техногенні а також зовнішні і внутрішні. Найбільш ймовірними причинами виникнення кризи в дорожньому господарстві є об'єктивні, які пов'язані з потребами модернізації і реструктуризації підприємства, а також з несприятливим впливом зовнішнього середовища.

Криза може несподівано виникнути під час стабільного розвитку підприємства, але завжди існують причини, що породили її. Фактори, негативні наслідки впливу яких можуть спричинити дестабілізацію підприємства та спровокувати його кризу, можна визначити як кризоутворюючі. В загальному вигляді всю множину цих факторів, які впливають на діяльність організації можна класифікувати на дві групи: зовнішні по відношенню до підприємств, на які воно впливає; внутрішні, які проявляються в залежності від організації діяльності самого підприємства.

До зовнішніх факторів відносяться: законодавство, що регулює господарську діяльність: більшість дорожніх підприємств є державними і їхня діяльність цілком залежить від державного фінансування; основна частина криз, з якими стикаються підприємства дорожньої галузі, носить фінансовий характер, тому що в сучасних умовах господарювання вони вкрай відчують